

ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 9 ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДАТА, ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ

В ДВ, бр. 43 от 16 май 2023 г. е публикувано изменение и допълнение на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (Наредба).

В чл. 6г, ал. 1 от Наредбата е регламентирано, че оценка на риска за вътрешната разпределителна система се извършва от собственици/ползватели/управители на следните **приоритетни обекти**, независимо от тяхната собственост:

1. лечебни заведения за болнична помощ;
2. лечебни заведения по смисъла на чл. 10, т. 2 и т. 4 - 6 от Закона за лечебните заведения;
3. лечебни заведения по смисъла на чл. 10, т. 3 - 3б от Закона за лечебните заведения, когато същите са със стационар;
4. детски ясли, детски градини и училища;
5. местата за настаняване по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1, букви "а" и "б" от Закона за туризма.

Оценката на риска се извършва в съответствие с приложение № 1в от Наредбата, преразглежда се на всеки шест години и при необходимост се актуализира. За целите на оценката на риска могат да се използват данни от мониторинга, извършван от водоснабдителните организации и РЗИ по реда на чл. 7 и 8 на същата.

Собствениците/ползвателите/управителите на приоритетните обекти предоставят оценката на риска на РЗИ, кметовете на общини и съответната водоснабдителна организация, с която имат сключен договор за предоставяне на водоснабдителни услуги. **Първото предоставяне на оценката на риска по чл. 6г, ал. 3 от Наредбата се извършва в срок до 1 май 2028 г.**

Оценката на риска за вътрешните разпределителни системи се състои от следните елементи:

- а) общ анализ на потенциалните рискове, свързани с вътрешните разпределителни системи и със съответните продукти и материали, както и дали тези потенциални рискове оказват влияние върху качеството на водата на мястото, където тя изтича от крана при потребителя;

б) общ анализ на продуктите и материалите, от които са изградени вътрешните разпределителни системи, но без да включва подробен анализ на всяка една отделна съставка;

в) мониторингов план за контрол на показателите, посочени в приложение № 1, таблица Д, за приоритетните обекти, определени в чл. 6г, ал. 1.

Съгласно чл. 9а, ал.1 от Наредбата за целите на оценката на риска за вътрешните разпределителни системи на приоритетните обекти собствениците /ползвателите /управителите на тези обекти изготвят план за мониторинг, който следва да предвижда контрол на показателите, посочени в приложение № 1, таблица Д (Legionella и Олово). Планът се съгласува с РЗИ.

Пробите за Legionella във вътрешните разпределителни системи се вземат съгласно методичното указание по чл. 6г, ал. 7 от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Собствениците/ползвателите/управителите на приоритетните обекти съгласуват мониторинговия план за контрол на показателите, посочени в приложение № 1, таблица Д с РЗИ и предоставят данните от извършения мониторинг, определен с плана на съответната РЗИ ежесечно най-късно до 20-о число на следващия месец.

Регионалната здравна инспекция извършва преглед и оценка на постъпилите данни и при необходимост изисква допълване или корекция на същите.

Регионалните здравни инспекции ежегодно изготвят обобщена годишна информация за резултатите от проведения мониторинг, предприетите коригиращи действия и административни мерки и я предоставят на Министерството на здравеопазването в срок до първи март на следващата календарна година.

В Раздел VII „Изисквания за химикалите за пречистване, филтърните средства и материалите, които влизат в контакт с вода, предназначена за питейно-битови цели“, чл.13 от Наредбата е регламентирано, че в процеса на обработка на питейна вода се използват само химикали за пречистване и филтърни средства, сертифицирани за контакт с питейна вода от акредитирани органи по сертификация и/или одобрени от Министерството на здравеопазването по реда на чл. 13б. За дезинфекция на питейни води се използват биоциди от продукто тип 5 съгласно Приложение V от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ, L 167 от 2012 г.), които имат издадено разрешение по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или по реда на Регламент (ЕС) № 528/2012.

Продуктите за почистване, филтриране и дезинфекция на питейна вода не трябва:

1. да застрашават пряко или косвено опазването на здравето на човека;
2. да оказват негативно влияние върху цвета, мириса или вкуса на водата;
3. да благоприятстват микробния растеж, с изключение на случаите, когато това е част от приложения метод на обработка;
4. да замърсяват водата с вещества, мигриращи от контактуващи с нея филтърни средства, остатъци от химикали и дезинфектанти, както и със съдържащи се в тях примеси и съставки, в концентрации, които превишават количеството, необходимо за постигане целите на тяхното приложение, и/или които представляват опасност за здравето.

За дезинфекция на водоснабдителните системи и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване се използват биоциди от продукти тип 4 съгласно Приложение V от Регламент (ЕС) № 528/2012, които имат издадено разрешение по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или по реда на Регламент (ЕС) № 528/2012.

Химикалите за пречистване и филтърните средства преминават процедурите по чл. 13, ал. 1, 2 и 4, като в хода на тези процедури следва да са извършени изпитвания относно качеството и безопасността им, включително и на тяхната чистота, проведени от лаборатории, акредитирани по EN ISO/IEC 17025. Обхватът на акредитация следва да включва изпитване на продукти - химикали за пречистване и филтърни средства, по съответните приложими показатели.

За целите на горесцитираното се използват съответните български и/или европейски стандарти за специфични химикали за пречистване на вода, предназначена за питейно-битови цели, или филтърни средства, когато има такива, или други международно признати стандарти.

За издаване на одобрение за използването на химикали и филтърни средства, които влизат в контакт с питейна вода, заявителят или негов представител подава в Националния център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА) заявление на български език до министъра на здравеопазването заедно със заявление за получаване на експертна хигиенна оценка на химикалите и филтърните средства, предназначени за пречистване на питейна вода, към което прилага следните документи:

1. данни за единния идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или документ за еквивалентна регистрация по смисъла на законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или по законодателството на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
2. търговско наименование и/или идентификатор на продукта;

3. име и адрес на производителя на продукта;
4. вид (течен, прахообразен, др.) и категория на продукта (коагулант, флокулант, филтриращ материал, друго);
5. информация за областта и начина на употреба на продукта и/или за процеса (когато е приложимо), инструкция за употреба, дозиране, вкл. максимална доза на заявления химикал за пречистване;
6. обосновано допустимо остатъчно количество при крана на потребителя (когато е приложимо и според състава);
7. информация за пълния химичен състав на продукта (качествен и количествен - до 100 %; с CAS и EC № и относителен дял (w/w %) на отделните съставки в продукта);
8. информационни листове за безопасност на всяка съставка и на продукта, изготвени съгласно изискванията на Приложение II към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ, L 396 от 2006 г.);
9. протоколи от изпитване, проведено през последната календарна година преди подаване на заявлението, издадени от акредитирана лаборатория по EN ISO/IEC 17025 с обхват за питейни води за съответния изпитван химикал и предоставящи резултати от приложени методи за изпитване на всички компоненти в заявения химикал за пречистване (в т.ч. активно вещество, примеси и пр.);
10. протоколи от изпитване, проведено през последната календарна година преди подаване на документите, издадени от акредитирана лаборатория по EN ISO/IEC 17025 и предоставящи резултати от приложени методи за изпитване на вещества от филтърните средства, за които съществува вероятност от миграция в контактуващата вода;
11. сертификат за допустим контакт с питейна вода с валидност най-малко една година от датата на подаване на заявлението, издаден от акредитиран орган по сертификация от държава - членка на Европейския съюз, или от международен сертификационен орган, ако е наличен;
12. при наличие - документ за одобрение на продукта в други държави членки или други оценки от държави извън Европейския съюз.

В случаите, в които заявителят не е производител на химикалите и филтърните средства, предназначени за пречистване на питейна вода, към заявлението се прилага заверено копие на документ, подписан от производителя, в който се посочва, че данните

по ал. 1, т. 7 са идентични с тези на производителя и могат да се ползват от заявителя в полза на трета страна и Министерството на здравеопазването. Пълният пакет документи се подава в един екземпляр на хартиен и на електронен носител.

Директорът на НЦОЗА в 15-дневен срок от получаване на заявлението за издаване на експертна хигиенна оценка и документите по чл. 13б в случаите, когато същата се отнася за филтърни системи и иновативни продукти, изпраща документите на декана на Хидротехническият факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ) за становище. При необходимост директорът на НЦОЗА изисква становище от представители на други научни организации и/или от други ведомства, организации и институции. При констатиране на непълноти в представените документи в срок до 10 дни от получаването им деканът на Хидротехническият факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия и/или лицата по ал. 2, от които е поискано становище, уведомяват директора на НЦОЗА.

Директорът на НЦОЗА уведомява заявителя за констатираните непълноти в представените документи и определя срок не по-дълъг от три месеца за отстраняването им. Същият може да удължи еднократно срока по ал. 4, когато заявителят представи обосновано искане за това.

В случаите по чл. 13в, ал. 4 и 5 сроковете по чл.13в, ал. 7 и 8 спират да текат. В 60-дневен срок от датата на получаване на документите по чл. 13б, съответно от датата на получаване на информацията по чл.13в, ал. 4, деканът на Хидротехническият факултет и/или лицата по ал. 2, от които е поискано становище, изготвят и предоставят на директора на НЦОЗА становище по компетентност, което включва и предложение за одобряване използването на заявения продукт в процеса на обработка на питейна вода или мотивиран отказ.

Въз основа на предоставените документи по чл. 13б, информацията по ал. 4 и становището по ал. 7 директорът на НЦОЗА в срок до 40 дни от получаване на предложението по ал. 7 изготвя експертна хигиенна оценка на химикалите за пречистване и филтърните средства за прилагането им в процеса на обработка на питейна вода.

В 7-дневен срок от изготвянето на експертната хигиенна оценка НЦОЗА я изпраща на министъра на здравеопазването заедно с подаденото заявление за одобрение и преписката по изготвянето на хигиенната оценка, както и обобщено становище, съдържащо предложение за одобряване използването на заявения продукт в процеса на обработка на питейна вода или мотивиран отказ.

Министърът на здравеопазването или оправомощено от него лице в 7-дневен срок от датата на получаване на заявлението и преписката по ал. 1 одобрява използването на заявения продукт в процеса на обработка на питейна вода или прави мотивиран отказ.

Одобрението се издава за срок от 3 години. Същото губи правно действие при промяна на всяко едно от обстоятелствата в информацията, предоставена по чл. 13б или в процедурата по издаване на експертна хигиенна оценка.

Министърът на здравеопазването или оправомощено от него лице издава мотивиран отказ при отрицателна експертна хигиенна оценка на химикалите и филтърните средства, предназначени за пречистване на питейна вода, или при отрицателно становище по чл.13г, ал. 1. Отказът подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Съгласно чл. 13д от Наредбата при изграждане на нови, както при ремонт или реконструкция на съществуващи, водоснабдителни системи и сградни водопроводни инсталации за водовземане, пречистване, съхранение или разпределение на вода, предназначена за питейно-битови цели, се използват продукти, устройства и съоръжения за контакт с питейната вода, изработени от материали, които не влошават качеството на водата по отношение съответствието и с показателите по приложение № 1. Материалите трябва да отговарят на следните изисквания:

1. не застрашават пряко или косвено опазването на здравето на човека;
2. нямат негативно влияние върху цвета, мириса или вкуса на водата;
3. не благоприятстват микробния растеж;
4. не водят до мигриране на замърсители във водата в концентрации, които превишават количеството, необходимо за постигане целите на тяхното приложение, и/или които представляват опасност за здравето; тези изисквания се отнасят и до примесите с произход от материалите, използвани за контакт с питейна вода.

Групите материали за контакт с питейна вода и минималните изисквания към тях са посочени в приложение № 4 от Наредбата.

Конкретните минимални хигиенни изисквания за материалите, които влизат в контакт с водата, предназначена за питейно-битови цели, се приемат с актове на Европейската комисия, която изготвя и европейски положителни списъци на изходни вещества, състав или съставки, включително границите на специфичната миграция и научните предпоставки, свързани с веществата или материалите. За целите на включването или изключването на изходни вещества, състав или съставки от европейските положителни списъци икономическите оператори подават заявления до Европейската агенция по химикали (ECHA).

В чл.13е. от Наредбата е регламентирано, че при проектирането и изграждането на нови, както при ремонт или реконструкция на съществуващи, водоснабдителни системи и сградни водопроводни инсталации се използват строителни продукти с характеристики, оценени в съответствие с изискванията на Наредба № РД-02-20-1 от 5.02.2015 г. за условията и реда за влягане на строителни продукти в строежите на Република България (ДВ, бр. 14 от 2015 г.).

Оценката с минималните хигиенни изисквания на материалите, от които са изработени строителните продукти, се извършва съгласно процедурите и методите за изпитване и одобряване на крайни материали, използвани в продукти, които влизат в контакт с вода, предназначена за питейно-битови цели, и процедурите за оценяване на съответствието и маркировката им по реда, определен с актовете на Европейската комисия.